

Asia: VN/1878/2025

Lausuntopyyntö HE rakennuksen energiatodistuksesta annetun lain ja rakentamislain muuttamiseksi sekä energiatodistusta että rakennuksen ilmastaselvityksestä koskevien asetusten muuttamiseksi

Lausunto

Kommentit hallituksen esitykseen eduskunnalle laeiksi rakennuksen energiatodistuksesta annetun lain ja rakentamislain muuttamisesta

-

Kommentit ympäristöministeriön asetukseen rakennuksen energiatodistuksesta annetun ympäristöministeriön asetuksen muuttamisesta

Alva-yhtiöt Oy kiittää mahdollisuudesta lausua luonnokseen hallituksen esityksestä rakennusten energiatodistuksesta annetun lain muuttamiseksi sekä energiatodistusta että rakennuksen ilmastaselvitystä koskevien asetusten muuttamiseksi.

Alva-yhtiöt Oy pitää rakennusten energiatehokkuuden parantamista, kasvihuonekaasupäästöjen vähentämistä ja EU:n rakennusten energiatehokkuusdirektiivin (EPBD, EU 2024/1275) kansallista täytäntöönpanoa tärkeinä ja kannatettavina tavoitteina. Direktiivin toimeenpanolla on merkittävä vaikutus rakennuskannan kehitykseen, energiainfrastruktuuriin sekä koko energiajärjestelmän toimivuuteen pitkällä aikavälillä. On myönteistä, että energiatodistusta kehitetään aiempaa kattavammaksi ohjausvälineeksi ja että perusparannuspassilla pyritään tukemaan rakennusten omistajia suunnitelmallisessa ja pitkäjänteisessä energiatehokkuuden parantamisessa.

Alva-yhtiöt Oy katsoo kuitenkin, että ehdotettu energiatodistusta ja perusparannuspassia koskeva sääntely ei ole aidosti teknologianeutraali. Energiamuodon kertoimiin perustuva E-luvun laskentamalli ohjaa rakennusten energiaavaintoja tavalla, joka suosii rakennuskohtaisia sähkölämmitysratkaisuja huolimatta niiden vaikutuksista energiajärjestelmän kokonaisuuteen. Tämä ohjausvaikutus korostuu erityisesti kaupunkialueilla ja olemassa olevassa rakennuskannassa, jossa kaukolämpö on usein teknisesti, taloudellisesti ja ympäristöllisesti paras ratkaisu.

Asetusluonnoksessa esitetyt energiamuodon kertoimet, joissa sähkön kerroin on 0,9 ja kaukolämmön kerroin 0,38, ovat valtakunnallisia keskiarvoja. Ne eivät riittävällä tavalla huomioi kaukolämpöjärjestelmien merkittäviä alueellisia eroja tuotantotavoissa, päästöintensiteetissä ja järjestelmien kehitysurassa. Kaukolämmön tuotanto perustuu yhä enenevässä määrin uusiutuviin energialähteisiin, hukkalämpöjen hyödyntämiseen, lämpöpumppuihin ja sähköistyvään tuotantoon, mikä ei heijastu energiatodistuksen laskentaan riittävästi. Alva-yhtiöt Oy katsoo, että energiamuodon kertoimien tulisi olla alue- tai verkkokohtaisia ja perustua todellisiin kaukolämmön käytönaikaisiin päästöihin.

Rakennuskohtaisiin sähkölämmitysratkaisuihin, kuten maalämpöön, liittyy lisäksi merkittäviä järjestelmätason haasteita, joita energiatodistus ei huomioi. Maalämmön sähkönkulutus painottuu kylmimpiin talvijaksoihin, jolloin sähköjärjestelmän kuormitus on korkeimmillaan ja uusiutuvan sähköntuotannon saatavuus rajallista. Kaupunkialueilla laajamittainen siirtyminen maalämpöön kasvattaa paikallisten jakeluverkkojen huipputehoa ja lisää mittavia verkon vahvistustarpeita. Samanaikaisesti rakennuskohtaisen sähkölämmityksen lisääntyminen kasvattaa koko valtakunnallisen sähköjärjestelmän talviaikaista huipputehotarvetta, mikä lisää kantaverkon mitoitus-, säätö- ja varautumistarpeita. Näillä tekijöillä on suora vaikutus koko sähköjärjestelmän kustannusrakenteeseen ja toimitusvarmuuteen, mutta ne eivät näy yksittäisen rakennuksen energiatodistuksessa.

Kaukolämpöjärjestelmä tarjoaa vastapainoksi ratkaisuja, jotka tukevat energiajärjestelmän kokonaiskestävyyttä. Kaukolämpö mahdollistaa tuotantotapojen joustavan muutoksen, laajamittaisen lämpövarastoinnin, hukkalämpöjen hyödyntämisen sekä sähkön ja lämmön sektoriyhteyden. Näiden lisäksi sähkön ja lämmön yhteistuotanto (CHP) on edelleen keskeinen osa kaukolämpöjärjestelmiä erityisesti talvikauden huippukulutustilanteissa. CHP-tuotanto tuottaa sähköä samanaikaisesti lämmöntuotannon kanssa korkealla kokonaishyötysuhteella ja tukee sähköjärjestelmän tehoasapainoa, toimitusvarmuutta ja huoltovarmuutta silloin, kun sähkön kysyntä on korkeimmillaan. Energiatuhokkuutta ohjaava säätely, joka heikentää kaukolämmön kilpailukykyä, voi siten myös heikentää CHP-tuotannon edellytyksiä ja lisätä tarvetta erilliselle sähköntuotannolle tai tuontisähkölle sekä kasvattaa kanta- ja jakeluverkkoihin kohdistuvia investointipaineita. Nykyinen E-lukulaskenta ei tunnista näitä järjestelmätason hyötyjä.

EPBD-direktiivi korostaa teknologianeutraalisuutta, kustannusoptimaalisia ratkaisuja sekä energiajärjestelmän kokonaisvaikutusten huomioon ottamista. Valtakunnallisiin keskiarvoihin perustuvat energiamuotokertoimet eivät kaikilta osin täytä näitä periaatteita. Erityisesti kaukolämmön osalta olisi perusteltua, että laskenta perustuisi paremmin todellisiin käytönaikaisiin päästöihin ja huomioisi alueelliset sekä verkostokohtaiset erot.

Yhteenvetona Alva-yhtiöt Oy katsoo, että ehdotettua säätelykokonaisuutta tulee vielä kehittää, jotta sen ohjausvaikutus on aidosti teknologianeutraali ja perustuu paremmin todellisiin ilmasto- ja järjestelmävaikutuksiin. Energiamuodon kertoimien tulee jatkossa perustua todellisiin

käytön aikaisiin päästöihin ja mahdollistaa alue- tai verkkokohtainen tarkastelu kaukolämmön osalta. Ilman näitä täsmennyksiä sääntely ohjaa rakennuskantaa ratkaisuihin, jotka voivat lisätä sähköjärjestelmän kuormitusta ja kustannuksia ilman vastaavaa ilmastohyötyä. Alva-yhtiöt Oy pitää tärkeänä, että energiatodistuksen ja perusparannuspassin jatkovalmistelussa sekä toimeenpanon seurannassa arvioidaan systemaattisesti myös energiaratkaisujen vaikutuksia sähkö- ja lämpöjärjestelmään paikallisella ja valtakunnallisella tasolla, jotta rakennusten energiatehokkuuden parantaminen tukee samanaikaisesti ilmastotavoitteita, energiajärjestelmän toimivuutta ja pitkän aikavälin kustannustehokkuutta.

Kommentit ympäristöministeriön asetukseen rakennuksen ilmastaselvityksestä ja rakennustuoteluettelosta annetun ympäristöministeriön asetuksen muuttamisesta

-

Tamminen Elias
ALVA yhtiöt Oy